

Vršovice 31.10.2010

Pozdrav: Milé sestry a milí bratři, vítám vás na bohoslužbách, při kterých se chceme radovat z Boží přítomnosti a hledat poznání daru milosti. A to vše v den, kdy si chceme připomínat pokus o rozpoznání tohoto daru v lidských životech, kdy si chceme připomínat Den reformace.

Píseň: 161 sl.1

Introit: Hospodine, budeš-li mít na zřeteli nepravosti, kdo obstojí? Ale u Tebe je odpuštění; tak vzbuzuješ bázeň. Ž 130,3n

Píseň: 130

Modlitba: Pane, přicházíme naplnění vděčností. Prosluněné dny nám otevírají oči pro zázrak přírody, prostředí, ve kterém můžeme žít. Chválíme Tě jako Stvořitele a prosíme za země, kde lidé žijí v mnohem tvrdších podmínkách než my.

Chválíme Tě jako toho, kdo provází člověka dějinami a ukazuje mu smysl a cíl života. Dnes Ti chceme zvláště poděkovat za Tvou církev, za všechny ty, kdo se otevírali a otevírají Tvému Slovu a nechávali a nechávají je proměňovat své životy.

Děkujeme, že tak i my si smíme v tomto společenství připomínat základ života. Živé Slovo, které jsi poslal na tento svět v Ježíši z Nazareta. Slovo, které pro nás objevilo život, objevilo druhého člověka a především objevilo Tebe. Tebe, který nasloucháš a nenecháváš člověka bloudit. Tebe, který ve své milosti nabízíš ruku, která nás vyvádí z našich temnot a vede dál po Tvé cestě.

Za to vše Ti dnes chceme děkovat a vzdávat Ti chválu. Amen.

Slovo dětem:

Píseň: S 45 Díky

Čtení: J1 2,18-3,5

Píseň: 631

Text: Lk 18,9-14

Haleluja. Hospodin uzdravuje ty, kdo jsou zkrušeni v srdci, jejich rány obvažuje. Haleluja. Ž 147,3

Dnes je Den reformace a my se budeme zamýšlet nad texty, které dal dohromady ekumenický lekcionář. A velice příhodně je dal dohromady právě pro téma Dne reformace. Ježíš vypráví podobenství o těch, „kteří si na

sobě zakládali". Kraličtí to, mám pocit, vystihují přesněji - „kteříž v sebe doufali, že by spravedliví byli". „Jiných sobě za nic nevážíce". Je to zajímavý text pro promýšlení toho, co jsme přijali a čeho si vážíme. A o co se pokoušíme.

Ježíš toto podobenství říká hluboce zbožným židům. Jsem rád, že ekumenický lekcionář nám nabídl text z proroctví proroka Joele. Kdybychom četli tuto knihu od začátku, uvědomili bychom si, že slyšíme závažné slovo soudu až do chvíle našeho dnešního textu. Mohli bychom říci, že ten dnes čtený starozákonní text navazuje na 11. verš z 2. kapitoly proroka Joele: „Hospodinův den je veliký a přehrozný! Kdo mu odolá?" Den soudu Hospodinova, Hospodinův den je veliký a přehrozný. Je obrovskou iluzí, že bychom jakkoli obstáli z vlastních sil. To zbožný žid věděl. Jediná jeho naděje je zachycena v tom, co jsme slyšeli: „Horlivě se ujme Hospodin své země a se svým lidem bude mít soucit." Nic jiného nám nemůže otevřít budoucnost pro náš život osobní i život této společnosti. Pouze Hospodinova vůle dodržet Smlouvu se svým lidem nám otvírá dveře ke spravedlnosti. Základem naděje je důvěra ve vůli a moc Hospodinovu spolehlivě udržet pevnost Smlouvy navzdory vší nespravedlnosti lidské. Spravedlivý je tedy ten, kdo dovede čekat na skutky Hospodinovy - tedy - spravedlivý je živ z věrnosti Hospodinovy a ze své víry. To nám neříká apoštol Pavel, stále se pohybujeme ve starozákonním svědectví! Toto zbožný žid věděl. A přece měl Ježíš pravdu, když upozorňoval na samospasitelné tendence právě těch nejzbožnějších.

Co se to s námi děje? Proč nejsme schopni zůstat u zvěsti o Boží milosti? Proč vědomí, že nesmíme znehodnotit tuto milost jako milost lacinou, že je třeba dodržovat Boží přikázání, abychom se neztratili, vede ke kádrování druhého člověka a k vlastní pýše? Proč identifikace se společenstvím, která je nesmírně důležitá, vede ke glorifikaci pravidel tohoto společenství a tím i vymezování vůči druhým lidem?

Je dobře, že tento text slyšíme na Den reformace. Smíme si uvědomit, že to zmiňované riziko se skutečně netýkalo a netýká pouze židovského společenství v době Ježíšově. Vždyť jak dobře je známe z vlastních dějin i vlastního života! Je iluze si myslet, že jsme toto překonali, protože patříme do evangelické tradice. Dnes si připomínáme teze Martina Luthera, které přibíl na vrata kostela ve Wittemberku - tvrdou vzpouru proti uchopení smyslu a cíle lidského života do vlastních rukou. „Kteříž v sebe doufali, že by spravedliví byli." Uvědomujeme si, jaká je radost číst

Lutherova raná díla, která nás strhují tím nádherným objevem, že Pán Bůh nás přijímá takové, jací jsme, že prostě stačí chtít být přijat bez toho, že bychom museli přidávat své zásluhy. Chápeme ovšem i Kalvínův důraz na Boží majestát a nutnost poslušnosti Boží vůli. Ohlížíme se a uvědomujeme si, že si táhneme s sebou přesně to napětí, které znali i židé. Uvědomujeme si, jak snadno se nám stává, že identifikujeme vlastní tradici s Boží vůlí. Že povýšíme pravidla nám milá na něco božského. A pak osočujeme druhé lidi, že málo dodržují ta pravidla, která by přece dodržovat měli. A najednou se mnohé konflikty - generační, kulturní, způsoby zbožnosti - povyšují na otázky správné víry. A osočujeme se, útočíme na sebe a je to vše obtížně řešitelné, protože nenazýváme věci pravými jmény. Jak jen pracovat s tímto napětím, jak nesklouznout do této pozice, která je tak vlastní člověku?

Ježíš vlastně tuto otázku neřeší. Staví před nás v 18. kapitole Lukášova evangelia lidskou nouzi. Neřeší obecné otázky, ale ukazuje konkrétního člověka a nabízí pro něj řešení. Náš celník není bezesporu výkvět všech ctností, spoléhal na všechno, co v lidských očích zajišťuje život a co symbolizují peníze. Na to vsadil svůj život. A najednou zjišťuje, že vsadil špatně. Stojíme tu a díváme se do zrcadla. A zjišťujeme, že v tomto okamžiku životní nouze nám nepomůže model o správném chování. Protože z něj už jsme vypadli. V tuto chvíli hledáme sami sebe a nepomohou nám slova o tom, že jsme měli žít jinak, že to máme v životě popletené, že bychom měli převzít způsob života předchozí generace. Hledáme svoji identitu. Hledáme zdroj, pramen vody živé. A místo toho je nám nabízena ta jediná správná identita jednotlivých skupin. Geniálně to popsal Karel Čapek ve svém apokryfu o Pilátovi. „Každý, kdo udělá nějakou pravdu, zapovídá všechny ostatní pravdy. Jako kdyby truhlář, který udělá novou židli, zapovídal sedět na ostatních židlích, které kdo udělal před ním. Jako by tím, že se udělá nová židle, byly zrušeny všechny staré židle. Konečně je možno, že nová židle je lepší, krásnější a pohodlnější než ty ostatní; ale proč, u všech všudy, by si člověk unavený nemohl sednout na kteroukoliv mizernou, červotočivou nebo kamennou židli? Je unaven a zlomen, potřebuje oddechu; a tu vy ho zrovna násilím taháte ze sedátka, na které klesl, aby se přestěhoval na to vaše.“

V celé 18. kapitole Ježíš povzbuzuje všechny ty, kteří jsou unavení a chtějí si sednout. Povzbuzuje nás všechny, kteří volají: „Bože, slituj se nade mnou hříšným.“ Všimněme si krásné gradace celé kapitoly, která končí

uzdravením slepého žebráka u Jericha a v 19. kapitole pozváním celníka Zachea ke stolu. Stačí toužit po Boží milosti, stačí volat a Pán Bůh nás vyslyší. On je ten, který promění poušť v úrodnou zemi, On je ten, který nám poslal učitele té své, Boží spravedlnosti, On je ten, který nás zve k jednomu stolu. Tady nacházíme sami sebe. Tady nacházíme svoji identitu - identitu Božích dětí. Jsem hluboce vděčný za mohutný výkřik Martina Luthera, který upozorňuje právě na tuto identitu.

Máme proč se dnes radovat, máme za co děkovat. Máme o čem svědčit. Vždyť i my smíme prožívat tento zázrak ujištění, že neexistuje nic, co by nám tuto identitu mohlo zničit. Že stačí ona celníkova touha a smíme vědět, že náš život je založen na skále. Vždyť žádná lidská zvůle, ani smrt nepřemohla toho, kdo nás přišel ujistit, že patříme Pánu Bohu.

Pane Bože, děkujeme Ti, že jsi i pro nás poslal Ježíše z Nazareta jako našeho Spasitele a Pána. Amen.

Píseň: 200

Přímluvná modlitba:

Ohlášky:

Poslání: A tak bratři, svou sílu hledejte u Pána, v Jeho veliké moci. Oblecte plnou Boží zbroj, abyste mohli odolat ďáblovým svodům. Nevedeme svůj boj proti lidským nepřátelům, ale proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla. Proto vezměte na sebe plnou Boží zbroj abyste se mohli v den zlý postavit na odpor, všechno překonat a obstát. Stůjte tedy „*opásání kolem beder pravdou, obrnění pancířem spravedlnosti, obuti v pohotové službě evangeliu pokoje*“ a vždycky se štítem víry, jímž byste uhasili všechny ohnivé střely toho Zlého. Přijměte také „*přilbu spasení*“ a „*meč Ducha, jímž je slovo Boží*“.

Ef. 6,10-16

Požehnání: A pokoj Boží, kterýž převyšuje všeliký rozum, hájiti bude srdcí vašich i smyslů vašich v Kristu Ježíši.

Fp.4,7

Píseň: 408 sl.1-4